

Ključne poruke Toma Jonesa: bolje povezivanje lokalne, nacionalne i europske razine

Tom Jones, predsjednik Europske ruralne zajednice (ERCA), istaknuo je kako mu je ovo četvrti posjet Hrvatskoj te naglasio važnost Hrvatskog ruralnog parlamenta kao mjesta na kojem se mogu bolje razumjeti potrebe ruralnih zajednica i oblikovati kvalitetnije europske politike.

Prisjetio se primjera s prethodnog Hrvatskog ruralnog parlamenta, kada je koristio tri omotnice kao simbol povezanosti lokalne, nacionalne i europske razine. Poruka je bila jednostavna: informacije o potrebama, iskustvima i rezultatima iz ruralnih sredina moraju stizati do donositelja odluka u Bruxellesu, ali se odgovori, potpora i politike moraju vraćati natrag prema lokalnim zajednicama. Danas, kada se informacije više ne šalju pismima, potreba za dvosmjernom i višesmjernom razmjenom znanja važnija je nego ikad.

Govoreći o europskim programima i politikama, Jones je ocijenio da su LEADER, kohezijska politika, Zajednička poljoprivredna politika te nacionalni programi potpore ruralnom razvoju pridonijeli većoj održivosti ruralnih područja. Istaknuo je i važnost europskih mreža i platformi koje omogućuju razmjenu iskustava među ruralnim zajednicama te pomažu da se potrebe s terena bolje razumiju na nacionalnoj i europskoj razini.

Posebnu je pozornost posvetio generacijskoj obnovi, koju je Europska komisija postavila među prioritete budućih politika. Podržao je snažnije uključivanje mladih u razvoj ruralnih područja, ali je upozorio da generacijska obnova ne smije biti usmjerena samo na poljoprivredu, nego na sve gospodarske djelatnosti koje održavaju život u ruralnim sredinama. Bez novih generacija poduzetnika, obrtnika i stručnjaka, upozorio je, ruralna područja teško mogu dugoročno zadržati stanovništvo.

Osvrnuo se i na inicijative Europske komisije usmjerene na promicanje **prava na ostanak** i **prava na povratak**, istaknuvši kako će njihova uspješnost ovisiti o konkretnim mjerama država članica, ali i o aktivnom uključivanju civilnog društva. Izrazio je zabrinutost da bi pojedine regije mogle zaostajati u provedbi tih politika, čime bi se dodatno produbile postojeće teritorijalne nejednakosti.

Jedan od središnjih dijelova njegova izlaganja bio je posvećen provedbi **ruralne procjene** (*rural proofing*). Naglasio je kako Dugoročna vizija za ruralna područja Europske unije ne smije biti zaboravljena te da ruralna procjena mora postati sastavni dio donošenja politika na svim razinama upravljanja.

„Kao što ste danas čuli od Lidije Pavić-Rogošić, ruralna procjena nije opcija nego nužnost. Ruralni stanovnici imaju pravo na jednak pristup obrazovanju, zdravstvu, prometu, socijalnim i drugim javnim uslugama. Upravo dostupnost tih usluga često odlučuje hoće li ljudi ostati živjeti u ruralnim područjima ili će ih napustiti“, poručio je Jones.

U tom je kontekstu izdvojio važnost **Ruralnog opservatorija**, koji bi trebao osigurati kvalitetne podatke potrebne za izradu učinkovitih politika, ali i važnost uključivanja organizacija civilnoga društva u prikupljanje podataka i određivanje istraživačkih prioriteta. Također je naglasio važnost **Pakta za ruralna područja**, koji potiče suradnju između javnih institucija, organizacija civilnog društva i drugih dionika zainteresiranih za razvoj ruralnih zajednica.

Govoreći o budućnosti europskih politika, upozorio je na neizvjesnosti povezane s novim višegodišnjim financijskim okvirom Europske unije i mogućim promjenama u financiranju ruralnog razvoja. Istaknuo je da će ruralne zajednice i njihove organizacije morati biti dobro pripremljene kako bi se uspješno uključile u buduće programe i partnerstva.

Na kraju je posebno naglasio važnost suradnje između nacionalnih ruralnih parlamenata i Europskog ruralnog parlamenta, koji okuplja organizacije iz 40 europskih zemalja. Prema njegovim riječima, upravo će snažnije povezivanje lokalnih, nacionalnih i europskih inicijativa biti ključno za jačanje glasa ruralnih područja u budućim raspravama o europskim politikama.

Vinkovci, 29. rujna 2026.